

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obo/17/2015
Identifikačné číslo spisu:	7012200766
Dátum vydania rozhodnutia:	18.10.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7012200766.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Ivany Izakovičovej a JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD., v právnej veci žalobkyne E.. R. D., so sídlom Y. XX, XXX XX F., správkynke konkurznej podstaty úpadcu Drevina Trade, spol. s r. o., so sídlom v Košiciach, IČO: 36 175 081, proti žalovanému E.. E. E., J. 2, XXX XX F., o zaplatenie sumy 185 829,70 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Cbi/1/2014 - 140 z 11. novembra 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Cbi/1/2014 - 140 z 11. novembra 2014 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 3Cbi/1/2014 - 140 z 11. novembra 2014 žalobu zamietol a účastníkom nepriznal náhradu trov konania.

2 V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala proti žalovanému ako bývalému správcovi konkurznej podstaty úpadcu Drevina Trade, spol. s r. o. so sídlom v Košiciach, IČO: 36 175 081 (ďalej aj „úpadca“) zaplatenia sumy 185 829,70 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 17.03.2011 do zaplatenia podľa ust. § 8 ods. 2 a 5 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej aj „ZKV“) a ust. § 415, § 420 ods. 1 a § 422 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) z dôvodu, že žalovaný ako bývalý správca konkurznej podstaty úpadcu (ďalej aj „bývalý správca“) svojim konaním spôsobil škodu konkurznej podstate, pretože nepostupoval s odbornou starostlivosťou a porušil povinnosti, ktoré mu ukladá zákon tým, že neefektívnym vynakladaním finančných prostriedkov zapríčinil, že na uspokojenie konkurzných veriteľov nezostali takmer žiadne finančné prostriedky. Žalobkyňa v žalobe ďalej poukázala na konečnú správu, ktorú uznesením č. k. 5K/184/01 - 598 z 20.05.2010 schválil Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „konkurzný súd“) a z ktorej vyplýva, že konkurzný súd celkom neschválil výdavky v sume 187 821,40 eur, z čoho výdavky vynaložené žalovaným ako správcom konkurznej podstaty úpadcu počas výkonu jeho funkcie predstavujú sumu 185 829,70 eur.

3 Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť pre nepreukázanie dôvodnosti jej podania. Uviedol, že funkciu správcu konkurznej podstaty úpadcu prestal vykonávať dňom 14.12.2005, kedy bol do tejto funkcie ustanovený nový správca JUDr. Anton Hajduk, ktorému odovzdal všetky doklady vzťahujúce sa k majetku úpadcu, pričom nevie, či JUDr. Hajduk ich odovzdal súčasnej správkyňi- žalobkyni. Ďalej poukázal na to, že navonok to vyzerá tak, že ako správca vôbec necestoval (nevznikli výdavky na cestovné 51 203,33 eur), nevznikli dopravné náklady (pneumatiky, disky 6 767,78 eur), nebolo vykonané, resp. potrebné spracovanie agendy spoločnosťou Telegrafia s. r. o. (21 974,37 eur), neboli potrebné výdavky za poskytnutie právnej pomoci (13 256,32 eur) a nevznikli výdavky v súvislosti s archiváciou dokumentov (92 627,90 eur). Žalobu žiadal zamietnuť aj z dôvodu premlčania uplatneného práva. Uviedol, že žaloba bola doručená súdu dňa 9.07.2012, teda po uplynutí 2- ročnej, ako aj 3- ročnej premlčacej doby v zmysle ust. § 106 ods. 1 a 2 OZ. Súčasná správkyňa predložila konečnú správu o speňažení majetku (ktorá obsahuje položky, ktoré sú predmetom žaloby) dňa 7.10.2009, teda najneskôr v tento deň žalobkyňa vedela o škode a kto za ňu zodpovedá. Keďže však žalobu podala na súde až dňa 9.07.2012, podala ju po uplynutí 2- ročnej premlčacej doby, ktorá v tomto prípade uplynula dňa 7.10.2011.

4 Z vykonaného dokazovania krajský súd zistil, že konkurz na majetok úpadcu bol vyhlásený uznesením č. k. 5K/184/2001-11 z 13.07.2001 a za správcu konkurznej podstaty úpadcu bol ustanovený JUDr. Ján Juhász (žalovaný). Uznesením č. k. 5K/184/2001-404 z 9.05.2007 bola rozhodnutím schôdze konkurzných veriteľov ustanovená do funkcie novej správkyne konkurznej podstaty JUDr. Soňa Géciová (žalobkyňa). Uznesením č. k. 5K/184/2001-598 z 20.05.2010, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 7.12.2010, bola schválená konečná správa. Uznesením č. k. 5K/184/2001-631, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 26.06.2012, konkurzný súd rozvrhol výťažok získaný z predaja majetku, patriaceho do konkurznej podstaty úpadcu. Predmetnú žalobu podala žalobkyňa na súde dňa 9.07.2012, t. j. po právoplatnosti rozvrhového uznesenia.

5 Podľa názoru krajského súdu, v prejednávanom prípade neboli produkované žiadne konkrétne dôkazy, na základe ktorých by bolo možné preukázať porušenie právnych povinností žalovaného v príčinnej súvislosti so vznikom škody tak, ako to tvrdí žalobkyňa. Vykonaním rozvrhového konania sa z praktického hľadiska končí konkurzné konanie a samotné zrušenie konkurzu v zmysle ust. § 44 ods. 1 písm. b/ ZKV je už len formálnym dôsledkom a konštatovaním ukončenia konkurzu. V tomto smere správkyňa konkurznej podstaty úpadcu JUDr. Soňa Géciová, po právoplatnosti vykonaného rozvrhového uznesenia, vykonáva svoju funkciu v intenciách príslušných ustanovení ZKV, nie je účastníkom konkurzného konania a v tomto štádiu konkurzu nemá aktívnu vecnú legitimáciu na podanie žaloby voči predchádzajúcemu správcovi konkurznej podstaty úpadcu z právneho titulu, ktorý uviedla v žalobe, pretože na podanie takejto žaloby bola oprávnená pred podaním konečnej správy (ust. § 29 ZKV).

6 K uplatnenej námietke premlčania práva krajský súd uviedol, že z konkurzného spisu bolo jednoznačne preukázané, že funkcia žalovaného ako správcu konkurznej podstaty úpadcu zanikla dňom 14.12.2005, t. j. ku dňu rozhodnutia schôdze veriteľov (ust. § 8 ZKV). Za týchto okolností žalovaný teoreticky mohol spôsobiť škodu len do tohto termínu. Žaloba však bola podaná na súde dňa 9.07.2012, t. j. po vyše 6 rokoch. Subjektívna premlčacia doba v tomto prípade začala plynúť dňa 14.12.2005, t. j. ku dňu, kedy u žalovaného došlo k zániku funkcie správcu konkurznej podstaty úpadcu. V prípade náhrady škody v zmysle ust. § 106 ods. 1 OZ subjektívna premlčacia doba uplynula za 2 roky, t. j. dňa 14.12.2007. Konečná správa bola predložená súdu dňa 7.10.2009, kedy žalobkyňa ako nová správkyňa konkurznej podstaty úpadcu objektívne musela vedieť, že predchádzajúci správca (žalovaný) mal spôsobiť škodu (obdobne to platí aj v prípade aplikácie ust. § 107 ods. 1 OZ, t. j. nároku na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia).

7 S poukazom na vyššie uvedené krajský súd považoval žalobu za nedôvodnú a preto rozhodol o jej zamietnutí.

8 O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Účastníkom konania náhradu trov konania nepriznal, pretože úspešný žalovaný si náhradu trov konania neuplatnil a neúspešnej žalobkyni právo na náhradu trov konania nevzniklo.

9 Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa na pošte dňa 7.01.2015 odvolanie, v ktorom uviedla, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 221 ods. 1 OSP, krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza aj z nesprávneho právneho posúdenia veci.

10 Žalobkyňa (ďalej aj „odvolateľka“) uviedla, že ku dňu podania odvolania je stále správkyňou konkurznej podstaty úpadcu. Podanou žalobou sa domáha proti žalovanému zaplata sumy 185 829,70 eur s príslušenstvom, ktorá má byť použitá na uspokojenie veriteľov v konkurznom konaní, vedenom na majetok úpadcu, a ktorá bola získaná speňažením konkurznej podstaty a inými príjmami, dosiahnutými v konkurznom konaní sp. zn. 5K/184/01.

11 Žalovaný ako prvý správca konkurznej podstaty úpadcu speňažil podstatný majetok úpadcu, po jeho speňažení zostal nečinný, nepredložil súdu konečnú správu a dlhodobo spôsobil prietahy v konkurznom konaní, čím vedome vytváral prekážky k naplneniu základného cieľa konkurzného konania, a to pomerného uspokojenia veriteľov z dlžníkovho majetku. Ona (ako tretia správkyňa konkurznej podstaty úpadcu) bola nútená vysporiadať sa s právnym, ale hlavne faktickým stavom, ktorý žalovaný v konkurznom konaní zanechal. Prevzala neúplné účtovníctvo, so súhlasom súdu vylúčila zvyšný majetok z konkurznej podstaty, vypracovala a dňa 7.10.2009 doručila súdu konečnú správu o speňažení majetku z konkurznej podstaty úpadcu a vyúčtovaní odmeny a výdavkov správcu. Konkurzný súd konečnú správu, vrátane námietok veriteľov, prejednal a uznesením č. k 5K/184/01-598 z 20.05.2010 (právoplatným dňa 7.12.2010) schválil. Z odôvodnenia uznesenia o schválení konečnej správy (4 strana) vyplýva, že súd neschválil výdavky v sume 187 821,40 eur. Z výroku uznesenia o schválení konečnej správy vyplýva, že súd určil na uspokojenie veriteľov úpadcu sumu 203 259,03 eur, pričom v tejto sume je zahrnutá aj suma neschválených výdavkov 187 821, 40 eur, ktoré súd v odôvodnení uznesenia o schválení konečnej správy presne špecifikoval. Z celkovej sumy neschválených výdavkov 187 821,40 eur predstavuje suma 185 829,70 eur výdavky vynaložené žalovaným počas výkonu jeho funkcie, a to cestovné vo výške 51 203,33 eur, výdavky zaplatené za spracovanie agendy spoločnosťou Telegrafia s. r. o. v sume 21 974,37 eur, výdavky zaplatené za poskytnutie právnej pomoci žalovanému v sume 13 256,32 eur, výdavky zaplatené za archiváciu dokumentov úpadcu v sume 92 627,90 eur a dopravné náklady a výdavky na zakúpenie dvoch setov pneumatík a hliníkových diskov v sume 6 767,78 eur. Z uznesenia o schválení konečnej správy vyplýva, že konkurzný súd, ktorý prejednal konečnú správu, dospel k záveru, že žalovaný ako správca konkurznej podstaty nakladal s konkurznou podstatou neehospodárne a vynakladal finančné prostriedky, získané správou konkurznej podstaty a jej speňažením, neefektívne a bez náležitej odbornej starostlivosti. Nesúhlasí preto s tvrdením krajského súdu, že v konaní neboli produkované žiadne konkrétne dôkazy, na základe ktorých by bolo možné preukázať porušenie právnych povinností žalovaného v príčinnej súvislosti so vznikom škody.

12 Odvolateľka ďalej poukázala na to, že v zmysle ust. § 29 ZKV jedine konkurzný súd je oprávnený rozhodovať o výdavkoch správcu vynaložených v konkurznom konaní a pokiaľ konkurzný súd výdavky správcu neschválil priebežne v rámci dohľadu nad jeho činnosťou, rozhodne o nich až v konečnej správe. Konkurzný súd konečnú správu, predloženú žalobkyňou, zaslal na vyjadrenie žalovanému a túto následne prejednal a schválil uznesením z 20.05.2010, právoplatným dňa 7.12.2010. Z odôvodnenia uznesenia o schválení konečnej správy jasne a zrozumiteľne vyplýva, aké výdavky a z akých dôvodov konkurzný súd neschválil. Vyplýva z neho tiež aj to, že žalovaný neehospodárne a neefektívnym spravovaním a nakladaním s konkurznou podstatou spôsobil škodu na majetku konkurznej podstaty, ktorá bráni uspokojeniu konkurzných veriteľov, pretože žalovaný pri výkone svojej funkcie potupoval spôsobom, ktorý je v rozpore s účelom a cieľom konkurzného konania. Žalovaný v rámci prejednávania konečnej správy mal možnosť obhájiť dôvodnosť a účelnosť výdavkov, ktoré súd neschválil, avšak túto možnosť nevyužil. Konkurzný súd rozhodol o výdavkoch na základe predložených účtovných dokladov. Opakované preskúmavanie výdavkov, vynaložených v konkurznom konaní úpadcu žalovaným, považuje

za nedôvodné. Domnieva sa tiež, že rozhodnutie konkurzného súdu by malo byť pre súd v tomto konaní záväzné, pretože žiadny iný súd v inom konaní nie je oprávnený výdavky znovu preskúmať.

13 Ďalej odvolateľka uviedla, že nesúhlasí ani so záverom krajského súdu o nedostatku jej aktívnej vecnej legitímácie v konaní. Poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obo/89/2012 z 13.12.2012, ktorým bolo zrušené uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 5K/184/2001- 641 a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“) zrušil uznesenie konkurzného súdu (ktorým bolo konkurzné konanie zrušené a JUDr. Soňa Géciová zbavená funkcie správkyne konkurznej podstaty) práve z dôvodu, že už v tom čase bolo vedené súdne konanie o zaplatenie sumy 185 829,70 eur, ktorá a má byť použitá na uspokojenie veriteľov úpadcu. Zároveň poukázala na to, že rozvrhové uznesenie zverejnil konkurzný súd v Obchodnom vestníku č. 099/2012 zo dňa 15.05.2012, pričom z obsahu tohto uznesenia (prepočítaním rozvrhovanej sumy) je zrejmé, že sa jedná len o čiastkové rozvrhové uznesenie, na základe ktorého žalobkyňa vyplatila len tie finančné prostriedky, ktoré mala v tom čase k dispozícii.

14 Odvolateľka nesúhlasila ani s právnym posúdením námietky premlčania krajským súdom. Uviedla, že nie je jej zrejmé, na základe čoho krajský súd dospel k záveru, že by sa začiatok plynutia lehoty premlčania nároku na vydanie súdom neschválených finančných prostriedkov mal odvíjať odo dňa zániku funkcie správcu (funkcia správcu žalovaného zanikla ku dňu 14.12.2005). Rovnako nesúhlasí ani s tvrdením krajského súdu, že žalovaný teoreticky mohol škodu spôsobovať len do tohto termínu. Poukázala na to, že žiadne ustanovenie ZKV novoustanovenému správcovi konkurznej podstaty úpadcu neukladá právo alebo povinnosť preskúmať alebo posudzovať výdavky vynaložené na správu a speňaženie konkurznej podstaty predchádzajúcim správcom. Nakladanie s konkurznou podstatou a oprávnenosť (hospodárnosť, efektívnosť) výdavkov na správu a speňaženie majetku úpadcu je kompetentný posúdiť výlučne len konkurzný súd v rámci dohliadacej činnosti, najneskôr pri prejednaní konečnej správy. Ak by mala na posúdenie oprávnenosti výdavkov správcu vynaložených počas konkurzného konania platiť všeobecná premlčacia doba, upravená pre obchodnoprávne vzťahy, resp. občianskoprávne vzťahy, prípadne všeobecná doba pre uplatnenie náhrady škody alebo bezdôvodného obohatenia, ktorá by mala začať plynúť od ustanovenia nového správcu, tak nový správca by už tieto výdavky v konečnej správe ani nemusel uvádzať, nakoľko by posúdenie ich hospodárnosti a efektívnosti súdom bolo úplne zbytočné. Správca by tak mohol bez akýchkoľvek právnych následkov použiť finančné prostriedky výlučne podľa svojho rozhodnutia na čokoľvek, následne zostať niekoľko rokov nečinný a po ustanovení nového správcu by už akékoľvek namietanie neehospodárnosti použitia finančných prostriedkov bolo zbytočné. Rovnako považuje za nemysliteľné, aby sa náhrady škody, spôsobenej neehospodárnym vynakladaním prostriedkov úpadcu, mal domáhať konkurzný veriteľ, ktorý zo zákona má právo, aby jeho pohľadávka, zistená v konkurznom konaní, bola pomerne uspokojená z finančných prostriedkov získaných správou a speňažením majetku úpadcu. Bolo by priam absurdné, ak by sa veriteľ musel žalobou proti správcovi domáhať náhrady škody, ktorá vznikla na majetku úpadcu v priebehu konkurzného konania a v novom súdnom konaní znášať poplatkovú povinnosť, ako aj náklady súvisiace s takýmto súdnym konaním. V konkurznych konaniach je bežné, že úpadca má aj niekoľko desiatok veriteľov, takže náhrady škody (podľa názoru súdu prvej inštancie) by sa potom museli domáhať všetci konkurzní veritelia, ktorým bola škoda spôsobená, čo by zbytočne zaťažovalo súdy a bolo by to aj neehospodárne oproti stavu, keď túto škodu uplatňuje v jednej žalobe nový správca konkurznej podstaty.

15 S poukazom na vyššie uvedené odvolateľka navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovanému uloží povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 185 829,70 eur s príslušenstvom a trovami konania alebo aby napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnila náhradu trov odvolacieho konania v sume 83,89 eur.

16 K odvolaniu zaslal žalovaný písomné vyjadrenie, v ktorom uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie považuje za správny. Neexistujú žiadne právne dôvody, na základe ktorých by bolo možné žalovanú čiastku vymáhať a pokiaľ si žalobkyňa myslí, že sa obohatil, tak v konaní vzniesol námietku premlčania

práva. Navrhol preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil.

17 Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z., účinného od 1. júla 2016 (ďalej aj „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“), ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

18 Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany (odsek 2 vyššie citovaného ustanovenia).

19 Konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo (odsek 4 vyššie citovaného ustanovenia).

20 Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „odvolací súd“) ako súd funkčne príslušný na dokončenie predmetného odvolacieho konania v zmysle ust. § 470 ods. 4 CSP, po prejednaní odvolania v rozsahu a z dôvodov v ňom uvedených a bez nariadenia odvolacieho pojednávania dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

21 Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie vecnej správnosti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, ktorým zamietol žalobu o zaplatenie sumy 185 829,70 eur s príslušenstvom. Zaplatenia žalovanej pohľadávky sa žalobkyňa ako správkyňa konkurznej podstaty úpadcu domáha proti žalovanému ako bývalému správcovi konkurznej podstaty úpadcu titulom náhrady škody s poukazom na ust. § 8 ods. 2 a ods. 5 ZKV a ust. § 415, § 420 ods. 1 a § 442 ods. 1 OZ a z dôvodu, že žalovaný počas výkonu funkcie správcu konkurznej podstaty úpadcu (13.07.2001 - 14.12.2005) nepostupoval s odbornou starostlivosťou, keď ne hospodárne nakladal s majetkom patriacim do konkurznej podstaty úpadcu a finančné prostriedky získané správou konkurznej podstaty a jej speňažením vynaložil neefektívne a bez náležitej odbornej starostlivosti, keďže z majetku patriaceho do konkurznej podstaty úpadcu boli vyplatené finančné prostriedky vo výške 185 829,70 eur na výdavky správcu a náklady spojené s udržiavaním a správou konkurznej podstaty, a to bez predloženia dôkazov preukazujúcich oprávnenosť žalovaného účtovať a vyplatiť finančné prostriedky v žalovanej sume.

22 O príslušnosti Krajského súdu v Košiciach na prejednanie a rozhodnutie predmetnej právnej veci rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 3Ndob/10/2014-110 z 10.06.2014, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 13.08.2014.

23 Krajský súd v Košiciach ako súd prvej inštancie žalobu zamietol z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitimácie žalobkyne v konaní, nepredloženia žiadnych konkrétnych dôkazov, na základe ktorých by bolo možné preukázať porušenie právnych povinností žalovaného v príčinnej súvislosti so vznikom škody a premlčania práva uplatneného žalobou v zmysle ust. § 106 ods. 1 a ods. 2 OZ.

24 Žalobkyňa ako odvolateľka so zamietnutím žaloby nesúhlasila z tých dôvodov, ktoré uviedla vo svojom odvolaní.

25 K jednotlivým dôvodom zamietnutia žaloby krajským súdom a odvolacím námietkam žalobkyne odvolací súd uvádza nasledovné:

26 Žalobkyňa ako správkyňa konkurznej podstaty úpadcu sa žalobou, doručenou Krajskému súdu v Košiciach dňa 9.07.2012, domáha proti žalovanému zaplatenia sumy 185 829,70 eur s príslušenstvom. Žalobkyňa podala predmetnú žalobu po právoplatnosti uznesenia Krajského súdu v Košiciach o schválení konečnej správy č. k. 5K/184/01-598 z 20.05.2010, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 7.12.2010,

avšak pred vydaním uznesenia konkurzného súdu č. k. 5K/184/2001-641 z 26.09.2012, ktorým konkurzný súd zrušil konkurz vyhlásený na majetok úpadcu a JUDr. Soňu Géciovú zbavil funkcie správkyne konkurznej podstaty úpadcu. Odvolací súd však upriamuje pozornosť na to, že uznesenie z 26.09.2012 nenadobudlo právoplatnosť, pretože bolo zrušené uznesením NS SR sp. zn. 5Obo/89/2012 z 13.12. 2012, a to práve z dôvodu, že na Krajskom súde v Košiciach je vedené predmetné konanie o zaplatenie sumy 185 829,70 eur s prísl. proti žalovanému a zrušenie konkurzu a zbavenie správkyne konkurznej podstaty jej funkcie by malo za následok tú skutočnosť, že JUDr. Soňa Géciová ako správkyňa konkurznej podstaty úpadcu by v začatom súdnom konaní nemohla pokračovať, čo by mohlo viesť k poškodeniu konkurzných veriteľov úpadcu. Teda, žalobkyňa ako správkyňa konkurznej podstaty úpadcu má v predmetnom konaní aktívnu vecnú legitimáciu, pretože je stále správkyňou konkurznej podstaty úpadcu (aj po právoplatnosti uznesenia o schválení konečnej správy z 20.05.2010 a právoplatnosti uznesenia o rozvrhu výťažku z 15.05.2012), nakoľko tejto funkcie nebola doposiaľ zbavená právoplatným rozhodnutím konkurzného súdu.

27 Vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka má (okrem iného) ten účinok, že oprávnenie nakladať s majetkom patriacim do konkurznej podstaty, ako aj výkon práv a povinností súvisiacich s nakladaním s majetkom konkurznej podstaty, prechádza na správcu konkurznej podstaty. Z ust. § 8 ods. 2 ZKV vyplýva, že správca je povinný pri výkone svojej funkcie postupovať s odbornou starostlivosťou a zodpovedá za škodu vzniknutú porušením povinností, ktoré mu ukladá zákon alebo mu ich uloží súd. Z odseku 5 citovaného ustanovenia ďalej vyplýva, že zbavením funkcie nezaniká správcova zodpovednosť podľa odseku 2 za čas výkonu jeho funkcie. Správca, ktorý bol zbavený funkcie, je povinný riadne informovať nového správcu a dať mu k dispozícii všetky doklady. Za škodu vzniknutú účastníkom konkurzného konania alebo tretím osobám v dôsledku porušenia povinnosti uloženej správcovi zákonom (vrátane povinnosti vykonávať funkciu správcu riadne a odborne) alebo súdom (na základe súdneho rozhodnutia alebo opatrenia konkurzného súdu v rámci jeho dohliadacej činnosti) v súvislosti s výkonom funkcie správcu konkurznej podstaty zodpovedá podľa ust. § 420 ods. 1 OZ správca ako fyzická osoba. Teda, ide o priamu majetkovú zodpovednosť správcu konkurznej podstaty. Predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu v zmysle ust. § 420 ods. 1 OZ sú: porušenie právnej povinnosti, vznik škody, príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a vznikom škody (tieto predpoklady majú objektívny charakter) a zavinenie (ktoré je subjektívnej povahy, jeho existencia sa predpokladá a je na škodcovi, aby preukázal, že škodu nezavinil). Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu je zrejmé, že krajský súd sa nezaoberal zisťovaním predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu v zmysle ust. § 420 ods. 1 a nasl. OZ. Jeho záver v odôvodnení rozsudku, že „v tomto konaní neboli produkované žiadne konkrétne dôkazy, na základe ktorých by bolo možné preukázať porušenie právnych povinností žalovaného v príčinnej súvislosti so vznikom škody tak, ako na to poukazuje žalobca v žalobnom návrhu? je preto vyslovený predčasne, bez riadneho zistenia skutkového a právneho stavu.

28 Povinnosť správcu konkurznej podstaty postupovať pri výkone funkcie s odbornou starostlivosťou (ust. § 8 ods. 2 ZKV) zahŕňa aj jeho povinnosť riadne udržiavať a spravovať konkurznú podstatu, teda vykonávať činnosť smerujúcu k tomu, aby nedochádzalo k znehodnoteniu konkurznej podstaty, aby majetok do nej patriaci bol využívaný v súlade so svojím určením a prípadne, ak je to možné, aby sa konkurzná podstata aj rozmnožila. Pri udržiavaní a správe konkurznej podstaty správcovi vznikajú náklady s tým spojené, ktoré spadajú pod pohľadávky proti podstate a medzi ktoré patria aj hotové výdavky správcu, napr. cestovné výdavky, poštovné, súdne poplatky a pod. (ust. § 31 ods. 1, 3 a 6 ZKV). Schvaľovanie nákladov súvisiacich s udržiavaním a správou konkurznej podstaty, hotových výdavkov, ako aj odmeny správcu konkurznej podstaty spadá do kompetencie konkurzného súdu v zmysle ust. § 29 ZKV, ktorý o nich rozhoduje v uznesení o schválení konečnej správy a vyúčtovaní odmeny a výdavkov správcu konkurznej podstaty.

29 V prípade, ak správca konkurznej podstaty bol zbavený výkonu funkcie pred schválením konečnej správy (ako tomu bolo aj v posudzovanom prípade), je povinný v zmysle ust. § 8 ods. 5 ZKV informovať nového správcu a dať mu k dispozícii všetky doklady. Z ust. § 29 ods. 1 ZKV vyplýva, že odmenu a výdavky vyúčtujú všetci správcovia, vrátane tých, ktorých konkurzný súd v priebehu konkurzného konania zbavil funkcie správcu. Aj v prípade, ak v priebehu konkurzného konania dôjde k

výmene správcu konkurznej podstaty, je to konkurzný súd, ktorý uznesením v zmysle ust. § 29 ZKV rozhodne konečným spôsobom o tom, či schváli hotové výdavky bývalého správcu konkurznej podstaty úpadcu a náklady spojené s udržiavaním a správou konkurznej podstaty, ktoré bývalý správca konkurznej podstaty vyplatil v priebehu konkurzného konania z majetku konkurznej podstaty. Teda, konečný záver o účelnosti nakladania s prostriedkami konkurznej podstaty musí urobiť konkurzný súd v rozhodnutí v zmysle ust. § 29 ZKV. Tak tomu bolo aj v posudzovanom prípade, kedy konkurzný súd uznesením č. k. 5K/184/01-598 z 20.05.2010 (právoplatným dňa 7.12.2010) schválil konečnú správu s vyúčtovaním odmeny a výdavkov správcov, vrátane žalovaného, z ktorej vyplýva, že konkurzný súd neschválil výdavky bývalého správcu konkurznej podstaty úpadcu JUDr. Jána Juhásza v sume 185 829,70 eur (podľa špecifikácie uvedenej na 4 strane uznesenia o schválení konečnej správy z 20.05.2010), ktorej zaplataenie je predmetom tohto sporu.

30 Podľa ustanovenia § 100 ods. 1 OZ právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až § 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

31 Podľa ustanovenia § 106 ods. 1 OZ právo na náhradu škody sa premlčí za 2 roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

32 Podľa ustanovenia § 106 ods. 2 OZ najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za 3 roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za 10 rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

33 Ak v dôsledku porušenia povinnosti správcu postupovať pri výkone funkcie s odbornou starostlivosťou, spôsobí správca škodu na majetku konkurznej podstaty dlžníka, konkurzný súd v priebehu konkurzného konania takéhoto správcu zbaví jeho funkcie a nahradí ho novým správcom konkurznej podstaty. Nový správca konkurznej podstaty nenesie žiadnu osobnú majetkovú zodpovednosť za škodu spôsobenú bývalým správcom konkurznej podstaty, a to ani vtedy, ak existencia škody v dôsledku protiprávneho konania bývalého správcu konkurznej podstaty vyjde najavo až po zmene v osobe správcu konkurznej podstaty. Nový správca konkurznej podstaty potom obvykle pristúpi k vymáhaniu spôsobenej škody voči bývalému správcovi konkurznej podstaty.

34 Ustanovenie § 106 ods. 1 OZ viaže začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby ku dňu, kedy sa poškodený (nová správkyňa konkurznej podstaty) dozvie o vzniknutej škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Teda, pre začatie plynutia 2- ročnej subjektívnej premlčacej doby je relevantný subjektívny prvok, pozostávajúci z dvoch zložiek: 1. kedy sa poškodený dozvie o škode, pričom sa vyžaduje preukázaná vedomosť poškodeného o vzniknutej škode určitého druhu a rozsahu do tej miery, aby mohol svoj nárok uplatniť (vyčísliť) na súde žalobou (okamih vzniku škody, resp. vedomosť poškodeného o tejto škode sa pritom nemusí kryť s okamihom škodnej udalosti, resp. protiprávnym konaním) a 2. kedy sa poškodený dozvie o tom, kto za vzniknutú škodu zodpovedá.

35 Odvolací súd nesúhlasí s konštatovaním krajského súdu, že subjektívna premlčacia doba v danom prípade začala plynúť dňa 14.12.2005, t. j. ku dňu zániku funkcie žalovaného ako správcu konkurznej podstaty úpadcu a uplynula za 2 roky, t. j. dňa 14.12.2007. Taktiež nesúhlasí ani s konštatovaním, že ak konečná správa bola predložená súdu dňa 7.10.2009, tak žalobkyňa ako nová správkyňa konkurznej podstaty objektívne musela vedieť, že predchádzajúci správca, t. j. žalovaný mal spôsobiť škodu. S poukazom na uvedené potom krajský súd nesprávne považoval za dôvodnú námietku premlčania, uplatnenú v konaní žalovaným.

36 Podľa názoru odvolacieho súdu, žalobkyňa (ako poškodená) sa preukázateľne dozvedela o vzniknutej škode a jej rozsahu (výške) do tej miery, aby mohla svoj nárok uplatniť žalobou na súde, až z uznesenia konkurzného súdu o schválení konečnej správy č. k. 5K/184/01-598 z 20.05.2010, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 7.12.2010, pretože až týmto uznesením konkurzný súd (do právomoci ktorého s konečnou platnosťou spadá rozhodovanie o odmene, výdavkoch správcu, resp. viacerých správcov,

ktorí túto funkciu vykonávali v konkrétnom konkurznom konaní) právoplatne rozhodol o tom, že neschvaľuje výdavky bývalého správcu konkurznej podstaty úpadcu JUDr. Jána Juhásza (špecifikované na 4 strane uznesenia) v celkovej sume 185 829,70 eur ako výdavky nepodložené žiadnymi dokladmi, a preto neodôvodnené. Subjektívna premlčacia doba preto v žiadnom prípade nemohla začať plynúť dňa 14.12.2005, kedy došlo k zániku funkcie žalovaného ako správcu konkurznej podstaty úpadcu a neskončila potom ani dňa 14.12.2007. Podľa názoru odvolacieho súdu, subjektívna premlčacia doba (dvojiročná) v posudzovanom prípade začala plynúť dňom právoplatnosti uznesenia konkurzného súdu o schválení konečnej správy, t. j. 7.12.2010. Keďže žaloba na zaplatenie sumy 185 829,70 eur titulom náhrady škody proti žalovanému ako bývalému správcovi konkurznej podstaty úpadcu (o výške ktorej rozhodol konkurzný súd uznesením o schválení konečnej správy) bola podaná na súde dňa 9.07.2012, bola podaná v rámci 2- ročnej subjektívnej premlčacej doby.

37 Začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby (ust. § 106 ods. 2 OZ) je viazaný na udalosť, z ktorej škoda vznikla. Pojem „udalosť, z ktorej škoda vznikla“ zahŕňa nielen porušenie právnej povinnosti (protiprávny úkon), resp. právne kvalifikovanú udalosť, ktorá viedla ku vzniku škody, ale aj vznik škody samotnej. Teda, z hľadiska ust. § 106 ods. 2 OZ nemožno udalosť, z ktorej škoda vznikla, stotožňovať len so škodnou udalosťou, lebo by tak objektívna premlčacia doba mohla začať plynúť skôr, než ku škode na majetku vôbec došlo, resp. škoda by mohla vzniknúť až po uplynutí objektívnej premlčacej doby alebo by nemusela vzniknúť vôbec. Odvolací súd nesúhlasí s tým, že objektívna premlčacia doba v danom prípade začala plynúť dňa 7.10.2009, kedy žalobkyňa ako nová správkyňa konkurznej podstaty predložila konkurznému súdu konečnú správu, nakoľko predloženie konečnej správy konkurznému súdu nemožno považovať za „udalosť, z ktorej škoda vznikla“ v zmysle ust. § 106 ods. 2 OZ. Podľa názoru odvolacieho súdu, objektívna premlčacia doba (trojiročná) v posudzovanom prípade začala plynúť dňom právoplatnosti uznesenia konkurzného súdu o schválení konečnej správy, t. j. 7.12.2010. Keďže žaloba na zaplatenie sumy 185 829,70 eur titulom náhrady škody proti žalovanému ako bývalému správcovi konkurznej podstaty úpadcu bola podaná v rámci 3- ročnej objektívnej premlčacej doby.

38 Vo všeobecnosti platí, že začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby nemôže nastať skôr, než začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby, t. j. skôr než škoda vznikla. Inými slovami povedané, objektívna premlčacia doba môže začať bežať až od okamihu vzniku škody a najskôr od tohto dňa môže začať bežať aj subjektívna premlčacia doba. Teda, v určitých prípadoch je možné, aby začiatok plynutia objektívnej a subjektívnej premlčacej doby v zmysle ust. § 106 ods. 1 a ods. 2 OZ nastal v totožný okamih. Subjektívna premlčacia doba však môže plynúť len v rámci objektívnej premlčacej doby, ktorú nemôže prekročiť.

39 S poukazom na vyššie uvedené je zrejmé, že krajský súd otázku premlčania práva na náhradu škody posudzoval v rozpore s hmotným právom (ust. § 106 ods. 1 a 2 OZ).

40 Len pre úplnosť odvolací súd dodáva, že pokiaľ by konkurzný súd na základe žalobkyňou predloženej konečnej správy dospel k záveru, že výdavky bývalého správcu konkurznej podstaty JUDr. Jána Juhásza, resp. náklady ním vynaložené na udržiavanie a správu konkurznej podstaty boli v celom rozsahu (resp. v určitej časti) vynaložené dôvodne, tak právoplatnosťou uznesenia konkurzného súdu o schválení konečnej správy a vyúčtovaní odmeny a výdavkov správcu (alebo správcov) by žalobkyňou tvrdená škoda nevznikla v celom rozsahu (resp. v časti). Teda, nedošlo by k vzniku škody, ktorá by mohla byť následne uplatnená na súde žalobou, a to s konkrétnym vyčíslením.

41 Pri úvahe súdu, kedy sa poškodený dozvedel o škode, treba vychádzať z preukázanej vedomosti poškodeného o vzniknutej škode, nielen z jeho predpokladanej vedomosti o škode. Podľa názoru odvolacieho súdu, žalobkyňa mohla mať predpokladanú vedomosť o škode spôsobenej žalovaným už v čase, kedy vyhotovila návrh konečnej správy, ktorú následne predložila konkurznému súdu, avšak preukázanú vedomosť o vzniknutej škode a jej výške mala až z právoplatného uznesenia konkurzného súdu o schválení konečnej správy dňa 7.12.2010.

42 Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie rozhodol vo veci predčasne, bez riadneho zistenia skutkového a právneho stavu ohľadne splnenia predpokladov pre priznanie uplatneného práva na náhradu škody a vec aj nesprávne právne posúdil, pokiaľ ide o žalovaným uplatnenú námietku premlčania práva. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a podľa ust. § 391 ods. 1 CSP mu vec vrátil na ďalšie konanie. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní bude postupovať v intenciách právneho názoru odvolacieho súdu, vyplývajúceho z odôvodnenia tohto rozhodnutia a jeho úlohou bude zaoberať sa vecou čo do meritu, teda uplatneným právom žalobkyne na základe včas podanej žaloby.

43 O náhrade trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci (ust. § 396 ods. 3 CSP).

44 Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (ust. § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné dovolanie (§ 420 CSP a contrario).